

Szovátai Hírmondó

Önkormányzati tájékoztató XXIII. évf. 237. szám 2024. január

Szabadnapok és ünnepnapok 2024-ben

Tavaly, vagyis 2023-ban tizenöt munkaszüneti nap volt, ebből három esett hétvégére, idén ennél jóval több, húsz munkaszüneti nap lesz, de ebből csak tizenhárom esik hétköznapra, a többi szombatra és vasárnapra.

(a cikk teljes terjedelmében a 5-dik oldalon olvasható)

A közösség dimenziói

Városunk sokszínű egyéniségeinek minitapédája Németh János, aki 77 éve és számos hivatása során a közösség csendes alapozójává vált. Tanárként számos generációnyi fiatal kísért végig középiskolás évein. Sokak talán politikusi pályája révén ismerhetik, hiszen a Szovátai RMDSZ egyik alapító tagja, országunk első Parlamentjének képviselője volt négy évig.

(a cikk teljes terjedelmében a 8-dik és 9-dik oldalakon olvasható)

Télen-nyáron síléciken

A hideg és havazás által befolyásolt kültéri sportok népszerűek városunkban a közelben lévő, erre kialakított pályák miatt. Sokan látogatnának el a Bogdan vagy a Mogyorósi sípályákra szánkózni, snowboardozni vagy sízni, de sajnos ez még nem lehetséges az időjárási viszonyok miatt. Viszont van, akit még ez sem állíthat meg; sőt, Szász Martin még nyáron is, amikor mi csak a homokos tengerpartra és a nyári szünidőre tudunk gondolni, folyamatosan edz és készül a síszezonra.

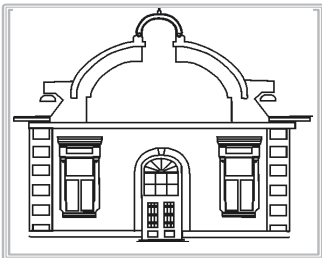
(a cikk teljes terjedelmében a 15-dik oldalon olvasható)

Január - a magyar kultúra hónapja

Minden év január 22-én határtalanul büszkén ünnepeljük nemzeti himnuszunk létrejöttét, a Magyar Kultúra napját. De gondoltunk bele, mi is számunkra ma a magyar kultúra?

Színes viseletek pörgésforgása egy szépen díszített színpadon? Festett jármok és tisztaszobák berendezései egy múzeumban? Valójában ezek mind hozzá tartoznak az általunk alkotott képhez.

A kultúra viszont sokkal több ennél: kapcsolatok összessége, generációkról-generációkra öröklődő közösségi hagyományok, melyekről tán nem is gondolnánk, hogy ennek részét képezhetik. Szófordulatok, melyek rég értelmüket veszítették s találtak maguknak újat, melyeket a gyermek a szülő szájáról les el. A magyar kultúra körülöleli az egész életünket. Mi magunk éljük, alakítjuk és adjuk tovább azt. A kultúra nem tehető üvegfal mögé, nem konzerválható, hiszen folyamatosan változik a saját tulajdon kezünk által. Mindannyiunk számára kicsit mást jelent, mégis gyakran egyazon dolgokra gondolunk, mikor ezt a kifejezést halljuk. Lehetnek ugyanis különböző gyökereink, a kultúra, a magyar kultúra mindig is a föld lesz, ami által azok táplálkozni és fejlődni fognak. Ne féljünk hát megélni azt; a generációnyi tapasztalatot és szellemi, tárgyi örökséget magunkra formálni. Alakítsuk úgy, hogy azzal ne mérgezzük a talajt sem, mely otthont ad számunkra.

A Polgármesteri Hivatal
elérhetőségei:

Cím: 545500 Szováta,

Főút, 155 szám

Tel: 0265 – 570218

Fax: 0265 – 570524

E-mail:

secretariat@primaria.szovata.

RO

Újszülöttek:

Dobric Andreea (Dobric Victor Bogdan és Dobric Alina Maria);

Szekeres Zsófia Csilla (Szekeres József és Szekeres Csilla Mária);

Ács Kata (Ács László és Ács Margit);

Bokor Gyopár (Bokor Nimród és Bokor Kinga);

Katona Gergő (Katona Róbert és Katona Hajnalka);

Házasságkötések:

Magyari Norbert (Petőfi Sándor Lakónegyed G1/15 szám) – **László Emőke**
(Bekecs Lakónegyed D/8 szám)

Elhunytak:

Szász Zsuzsánna (sz. 1952) – Ilyésmező 105. szám;

Menyhárt Cornelia (sz. 1937) – Hosszú utca 52. szám;

Márton József (sz. 1939) – Vadász utca 20;

Bokor Nicolai (sz. 1943) – Petőfi Sándor Lakónegyed B/12;

Kelemen Sámuel (sz. 1944) – Sport utca 4. szám;

Memlauer Echaterina (sz. 1927) – Mihai Eminescu Lakónegyed K3/2 szám;

Galambfalvi Estera (sz. 1935) – Mihai Eminescu Lakónegyed N1/11 szám;

Berecki Zoltán (sz. 1955) – Petőfi Sándor Lakónegyed Z2/5 szám.

Közérdekű közlemény

Szováta Város Önkormányzata ezúton az adófizetők tudomására hozza, hogy a 2024-es helyi adó és illetékeket január 9-től készpénzzel és bankkártyával a szovátai polgármesteri hivatal pénztáránál, valamint a primariasovata.ro (online adók és illetékek) internetes elérhetőségen keresztül be lehet fizetni.

Azok a magánszemélyek, akik 2024. március 31-ig befizetik az egész évi ingatlan-, telek-, és gépjárműadót, 10 százalékos kedvezményben részesülnek.

Önkormányzati határozatok

198/2023.12.12 sz. Határozat – Szováta Város helyi költségvetésének módosításáról a 2023-as évre;

199/2023.12.12 sz. Határozat – parkolóként kialakított beltéri ingatlanok közvetlen értékesítésének jóváhagyásáról;

200/2023.12.21 sz. Határozat – Szováta Város helyi költségvetésének módosításáról a 2023-as évre;

201/2023.12.21 sz. Határozat – Szováta Város helyi

költségvetése végrehajtási számlájának elfogadásáról 2023.09.30;

202/2023.12.21 sz. Határozat – a tanárok útiköltségeinek elszámolási jóváhagyásáról a Domokos Kázmér Technológiai Líceumban és az S. Illyés Lajos Általános Iskolán belül;

203/2023.12.21 sz. Határozat – a Közüzemek által végzett beruházási munkák jegyzékének jóváhagyásáról;

204/2023.12.21 sz. Határozat –

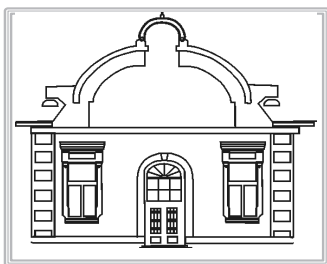
57208 telekkönyvi számmal bejegyzett ingatlan értékelési jelentésének elfogadásáról;

205/2023.12.21 sz. Határozat – a 2024-es évre vonatkozó hulladékékeleszállítási díj jóváhagyásáról;

206/2023.12.21 sz. Határozat – Szováta Város 2024. évi költségvetéséből kezelt és finanszírozott szociális szolgáltatásokról szóló évi cselekvési terv elfogadásáról;

207/2023.12.21 sz. Határozat – a helyi érdekű cselekvések vagy munkák tervének jóváhagyásáról a minimális garantált jövedelemre vonatkozó 2016/196 sz. törvény szerint a 2024-es évre;

208/2023.12.21 sz. Határozat – Szováta Város Polgármestere Szakapparátusának Szervezeti ábra és Beosztási jegyzék módosításának jóváhagyásáról;

Adresa Primăriei
Orașului Sovata:
Sovata, Str. Principală
Nr. 155.

Tel: 0265 570 218

Fax: 0265 570 524

E-mail:

secretariat@primaria.szovata.ro

Anunț public

Primăria Orașului Sovata aduce la cunoștință contribuabililor că impozitele și taxele locale pentru anul 2024, pot fi achitate de la data de 9 ianuarie, în numerar sau cu card bancar la casieria primăriei respectiv online pe site-ul primariasovata.ro (impozite, taxe online).

Contribuabili persoane fizice care achită până la data de 31 martie impozitul pe clădiri, impozitul pe teren și impozitul auto datorat pentru întregul an 2024 beneficiază de o bonificație de 10%.

Hotărârile Consiliului Local

Hotărâre nr. 198/12.12.2023

– cu privire la aprobarea Dispoziției Primarului Orașului Sovata privind rectificarea Bugetului Local al Orașului Sovata pe anul 2023;

Hotărâre nr. 199/12.12.2023

– cu privire la aprobarea vânzării directe a proprietăților imobiliare – terenuri intravilane, amenajate în regim de parcare, situate în Sovata, județul Mureș, înscrise în C.F. nr.57663-Sovata, C.F. nr.57664-Sovata, C.F. nr.57671-Sovata, C.F. nr.57672-Sovata, C.F. nr.57673-Sovata, C.F. nr.57674-Sovata, C.F. nr.57667-Sovata, C.F. nr.50761-

Sovata;

Hotărâre nr. 200/21.12.2023

– cu privire la aprobarea rectificării Bugetului Local al Orașului Sovata, pe anul 2023;

Hotărâre nr. 201/21.12.2023

– cu privire la aprobarea conținutului de execuție al bugetului local al Orașului Sovata la data de 30.09.2023;

Hotărâre nr. 202/21.12.2023

– privind aprobarea decontării cheltuielilor de deplasare a cadrelor didactice din cadrul Liceului Tehnologic „Domokos Kázmér” și Școala Gimnazială „S. Illyés Lajos” Sovata;

Hotărâre nr. 203/21.12.2023

– cu privire la aprobarea listei lucrărilor de investiții executate de către S.C. Servicii Tehnice Comunale S.A., din fondul de investiții;

HOTĂRÂRE NR.

204/21.12.2023 – cu privire la aprobarea Raportului de evaluare a unui imobil situat în Sovata;

Hotărâre nr. 205/21.12.2023 – privind aprobarea nivelului taxei de salubritate pentru anul 2024;

Hotărâre nr. 206/21.12.2023 – privind aprobarea Planului anual de acțiune privind serviciile sociale administrate și

finanțate din Bugetul Local al Orașului Sovata pentru anul 2024;

Hotărâre nr. 207/21.12.2023

– cu privire la aprobarea Planului anual de acțiuni sau de lucrări de interes local, conform Legii nr.196/2016, privind venitul minim de incluziune, pe anul 2024;

Hotărâre nr. 208/21.12.2023

– cu privire la aprobarea modificării Organigramei și a Statutului de funcții al aparatului de specialitate al Primarului Orașului Sovata;

A Maros Megyei Katasztrófavédelmi Felügyelőség megelőző intézkedései a téli időszak sürgősségi eseteinek visszaszorítása érdekében

A téli időszak beálltával megnő a háztartásokban keletkezett tüzesetek száma. Annak érdekében, hogy csökkenjen a tüzesetek száma, megelőző intézkedések szükségesek, amelyekkel minden lakos fel tud készülni erre az időszakra.

Hőtárolós vagy hőfelhalmozással nem rendelkező kályha használatakor:

- használat előtt szükséges a kályhák, valamint a füst- és gázvezető kémények alapos ellenőrzése, javítása, tisztítása;
- amennyiben a kályha ajtaja előtti padló fából vagy más gyúlékony anyagból van, szükséges egy legalább 70x50 cm-es fémlapot tenni a kályha ajtaja elé;
- a hőfelhalmozással nem rendelkező kályhák 1 méteres körzetében, valamint a hőtárolós kályhák fél méteres körzetében ne tároljon gyúlékony anyagokat;
- a hőfelhalmozással nem rendelkező kályhák körül – amennyiben a padló gyúlékony anyagból van – a kályha kerületét 25 centiméterrel, az ajtó előtti részt 50 centiméterrel meghaladó védőlemezzel szükséges fedni. Földgázzal történő fűtés esetén szükséges ellenőrizni a gázrendszert (csövek, csapok, égő) annak üzemképességét, ezekkel a lépésekkel kizárni a gázszivárgás lehetőségét.

Központi fűtési rendszerek használatakor:

- a központi fűtési rendszerek beszerelését csak az engedéllyel rendelkező – az erre szakosodott – szakemberek végezhetik;
- ha a fűtőberendezések csövei éghető anyagból készültek falak mentén, vagy padlón haladnak át, ezeket védőcsövekbe kell helyezni, és nem gyúlékony anyaggal szigetelni;
- a folyékony vagy gáznemű üzemanyag-ellátó csöveket mindig tökéletesen lezárva kell tartani.

A gyermekek által okozott tüzesetek elkerülése érdekében a következő megelőző intézkedések figyelembevételre szükségesek:

- ne hagyják felügyelet nélkül a gyermekeket azokban a helyiségekben, ahol fűtésre vagy főzésre alkalmas működőképes tűzhely, gázlámpa van;
- ne engedjék meg, hogy a gyermekek kezébe lámpák, gyertyák, gyufák, öngyújtók kerüljenek;
- a gyerekek felügyelet nélkül nem léphetnek tüzet okozó eszközökkel a takarmányraktárakba, istállókba, hidakra, raktárakba;
- a gyerekek az elektromos háztartási gépeket (vasaló, radiátor) csak szülői felügyelet mellett használhatják;
- a tűzijáték használata csak a tömbházaktól és lakóházaktól 50 méteres távolságra megengedett;
- ne engedje, hogy a gyermek a karácsonyfán gyertyát gyújtson, vagy petárdát, csillagszórót, tűzijátékot használjon;
- győződjön meg arról, hogy nem használ a törvény által tiltott tűzijátékokat és petárdákat, és magyarázza el a gyermekeknek, hogy milyen veszélyei vannak a petárda- és tűzijáték használatnak, valamint ismertesse ezeknek a tragikus kimenetelét is.

Prevenirea situațiilor de urgență specifice sezonului rece stabilite de ISU Mureș

În perioada de iarnă se manifestă vulnerabilități și riscuri ridicate, materializate prin înmulțirea numărului de incendii produse la gospodăriile individuale. De aceea, o mare importanță o are pregătirea prin luarea din timp a măsurilor minime necesare pentru a preveni și preîntâmpina producerea situațiilor de urgență specifice sezonului rece.

În cazul utilizării sobelor cu acumulare de căldură și sobelor fără acumulare de căldură:

- înainte de utilizarea sobelor și coșurile de evacuare a fumului și gazelor arse vor fi verificate amănunțit, reparate și curățate;
- în fața ușiței de alimentare, pardoseala combustibilă se protejează cu o bucată de tablă din metal cu dimensiunile de 70x50 cm;
- nu se vor depozita materiale combustibile la o distanță mai mică de 1 m față de sobele fără acumulare de căldură și de 0,5 m față de sobele cu acumulare de căldură;
- pardoseala combustibilă de sub acestea se va proteja printr-un postament termic izolator; acest postament va depăși perimetrul sobei cu 25 cm, iar în fața ușiței de alimentare cu 50 cm. Pentru mijloacele de încălzire având drept combustibil gazele naturale se va avea în vedere verificarea și întreținerea în bună stare de funcționare a instalației de gaze naturale (conducte, robinete, arzătoare), înălțurându-se orice posibilitate de producere a scăpărilor de gaze.

La exploatarea instalațiilor de încălzire centrală:

- montarea și punerea în funcțiune a instalațiilor de încălzire centrală se va face numai de către personal specializat și autorizat în acest sens;
- la trecerea conductelor instalațiilor de încălzire prin pereți sau planșee executate din materiale combustibile, acestea vor fi introduse în tuburi de protecție și izolate cu materiale incombustibile;
- conductele de alimentare cu combustibil lichid sau gazos vor fi menținute în permanență perfect etanșe.

În scopul prevenirii incendiilor provocate de copii – pe care frigul îi va ține mai mult pe lângă și în casă – se vor respecta următoarele:

- copiii nu vor fi lăsați nesupravegheați în încăperile în care există sobe de încălzit sau gătit, lămpi de gătit cu petrol și pentru iluminat, în stare de funcționare;
- copiii nu trebuie lăsați să se joace cu focul (lămpi, lumânări, chibrituri, brichete); asemenea mijloace nu trebuie lăsate la îndemâna lor;
- nu este permis accesul copiilor nesupravegheați în depozitele de furaje, șure, poduri, magazii, grajduri cu mijloace care ar putea produce incendii;
- copiii nu vor fi lăsați să folosească aparatele electrice de uz casnic (fiare de călcat, reșouri, radiatoare, etc.) sau aragazul decât în prezența adulților;
- nu folosiți artificiile la o distanță mai mică de 50 de metri de blocurile de locuit sau gospodării;
- nu lăsați copiii să aprindă lumânări în bradul de Crăciun, să folosească petarde, artificii sau pocnitori.

Szabadnapok és ünnepnapok 2024-ben

Romániában a törvény értelmében évente 21 szabadnap jár a munkavállalóknak, a hivatalos ünnepnapokkal együtt ez a szám jóval magasabb lehet, ami azt jelenti, hogy többet pihenhetünk, kirándulhatunk. Tavaly, vagyis 2023-ban tizenöt munkaszüneti nap volt, ebből három esett hétvégére, idén ennél jóval több, húsz munkaszüneti nap lesz, de ebből csak tizenhárom esik hétköznapra, a többi szombatra és vasárnapra.

A hétköznapra eső szabadnapok a következők: január elseje és másodika (hétfő és kedd), január 24-e (szerda – a Kis Egyesülés napja), március 29. (nagy-péntek), március 31. (húsvét második napja), május elseje (szerda – a munka nemzetkö-

zi napja), május 3-a (ortodox nagy-péntek), május 6-a (hétfő – ortodox húsvét második napja), május 20. (pünkösd második napja), június 24-e (hétfő – ortodox pünkösd második napja), augusztus 15-e (csütörtök – Nagyboldogasszony), december 25-e és 26-a (szerda és csütörtök – karácsony első és második napja).

A hétvégére eső munkaszüneti napok közé tartozik január 6-a (vízkereszt), január 7-e (Keresztelő Szent János napja), május 5-e (az ortodox húsvét első napja), június elseje (gyermeknap), június 23-a (az ortodox pünkösd első napja), november 30-a (Szent András napja) és december elseje (Románia nemzeti napja).

A kormány nemrég elfogadott határozata értelmében a közalkalmazottaknak ezen kívül munkaszüneti nap lesz május 2-a, augusztus 16-a és december 27-e, amelyek hivatalos munkaszüneti napokat kötnek össze a hétvégével. Ezeket a napokat be kell majd pótolniuk más napokon.

Demény Anett

Négy választás néhány hónap leforgása alatt

Politikai szempontból igencsak meghatározó év lesz a 2024-es, ugyanis országunkban négy választást bonyolítanak le idén. A jelenlegi állás szerint az európai parlamenti választások kezdik meg a sort júniusban, ezt követi az önkormányzati, a parlamenti majd az államelnöki választások, utóbbiak esetében egyelőre nem lehet végleges időpontokról beszélni.

EP választások időpontja

Az európai parlamenti választásra öt évente kerül sor az EU tagországokban, a választásokat követően az Európai Parlament szavaz az Európai Bizottság új vezetőjének megválasztásáról, valamint a biztosok teljes testületének jóváhagyásáról. A parlamentnek jelenleg 705 képviselője van. A legkevesebb, mindössze 6 Máltának, a legtöbb, 96 pedig Németországnak. Legutóbb 2019-ben voltak választások, akkor 751 képviselő került be a parlamentbe, de miután az Egyesült Királyság kilépett az EU-ból, ez a létszám 705-re csökkent.

Az európai parlamenti választásokat idén június 6-a és 9-e között tartják és az egyes tagállamok választási szabályai szerint bonyolítják le. Mivel Romániában vasárnap is lehet választásokat tartani, ezért a 2024-es európai parlamenti választásokra hazánkban június 9-én, vasárnap kerülne sor.

Az első romániai európai parlamenti választásokat 2007-ben bonyolították meg, akkor a román választópolgárok 35 képviselőt választottak közvetlenül az európai törvényhozó testületbe. A 27 tagállam közül Romániának 33 hely jutott a 2019-es választásokon, miután újraelosztást alkalmaztak az Egyesült Királyság kilépését követően.

A jelenlegi állás szerint az önkormányzati választást várhatóan szeptemberben, a parlamenti, illetve államfőválasztást novemberben vagy decemberben tartják, de egyelőre semmi biztosat nem lehet tudni. Mivel négy választás lesz néhány hónap leforgása alatt, ezért születnek már olyan javaslatok, amelyek kérik a helyhatósági és elnökválasztás összevonását. Ez nem csak költségcsökkentés szempontból lenne jó, hanem megoldást jelentene arra is, hogy a szavazók ne váljanak érdektelenné.

Demény Anett

Iskolacsengő... másként

A második oktatási modul Iskola másként programmal zárult az S. Illyés Lajos Általános Iskolában. Ez alkalommal is sikerült kicsiknek-nagyoknak, óvodásoknak és diákoknak egyaránt változatos, tartalmas, élményszerű programokat biztosítani. Habár az Oktatási Minisztérium javaslatában szerepel néhány téma erre a hétre vonatkozóan, ahhoz, hogy valóban hatékony, célravezető, élményszerű tevékenységekben legyen részük a gyerekeknek, sok időt, munkát, tervezést és szervezést igényel ezek kivitelezése; a tevékenységek összehangolása, meghívottak beszerzése, a gyakorlati tevékenységek anyagi, illetve logisztikai hátterének biztosítása megfelelő együttműködést, szervezést igényel a pedagógusközösség részéről.

Szeretettel teli kacagás és jókedv járta át a legkisebbek, az ovisok mindennapjait az Óvoda másként héten is. Különböző meghívottak tették színesebbé a hetet, akik szeretettel és vidámsággal teli perceket varázsoltak az apróságok mesevilágába. A meghívottak közt volt mosolygós nagymama, aki gyermekkori élményeket mesélt el a régi idők karácsonyáról; volt református lelképásztor, aki gitárszóval kísért varázslatos énekszóval tette szebbé, meghittebbé a várakozást; volt néptáncoktató, aki mesébe szőtte az adventi várakozás csodáját; volt gyermekorvos, aki kedves és nyugtató szavakkal varázsolta el az aprókat.

Ezen programok mellett az óvoda épületén kívül is megvalósult a várakozás, az Ünnepre való készülődés, amikor az óvodások különböző felekezeti egyházakhoz látogattak el, vagy a sportcsarnokot töltötték meg hangos gyerekkacajjal, de karácsonyi dalokat is vittek tarsolyukban az iskolába, ahol az iskolás gyermekekkel ismertették meg a kántálás varázsát.

Mindemellett a madarak és vadállatok világába is vittek egy kis karácsonyi hangulatot, amikor az apró kezeccskék magokat szórtak a madáretetőbe, és répát ajándékoztak a didergő őzikének, vagy éppen a kísérletek világába barangoltak el egyesek. Igazi várakozás, igazi karácsonyi készülődés... igazi Csoda volt!

Az iskolás gyerekeknek is lehetősége nyílt, hogy a hét folyamán, iskolai és iskolán kívüli programokba kapcsolódva, több témakörben is gazdagítsák elméleti és gyakorlati ismereteiket, tapasztalataikat. A karácsonyi ünnepkörben közösen hangolódhattak az ünnepre, ki-ki életkorának megfelelően: adventi-karácsonyi mesékkal, bábjátékkal, gyermekjátékokkal, betlehemessel készülődve a karácsonyi csoda beteljesedésére. A vakációt megelőző napon több évfolyam közös ünneplése, éneklése tette meghitté, családiassá az ünnepi várakozást.

A kézműves tevékenységek is a közkedveltek közé tartoztak, ugyanis kicsik-nagyok egyaránt szívesen készítettek karácsonyi díszeket, sütöttek és díszítettek mézes kalácsot az ünnepi asztalra. Az egymásra figyelés jegyében „testvérosztályok” alakultak az alsó és felső tagozatos osztályok között, így a nagyobbak igyekeztek odafigyelni, apró meglepetésekkel kedveskedni a

kisebkeknek, jelezve, hogy a szeretet mindannyiunkban jelen van, csak utat kell neki nyitni... mert jó érzés szeretetet adni és kapni.

Az ünnepre való készülődés mellett helyet kaptak a sportesemények, az egészséges életmódhoz, egészség megőrzéséhez kapcsolódó tájékoztató és gyakorlati jellegű tevékenységek, szabadtéri séta, fotókiállítás vagy éppen szálloda, parajdi sóbánya meglátogatása. Érdeklődéssel fogadták diákjaink a vendég meghívottakat is, akik különböző mesterségeket mutattak be. Méhész meghívottjaink betekintést nyújtottak a méhészkedés rejtélyeibe, nem maradt el mézkóstoló, lépes méz ízlelgetés, és a gyerekek kipróbálhatták a viaszgyertya öntést is. A felső tagozatos osztályok számára drog prevenció programra is sor került, a Maros megyei rendőrség irányításában.

A nyolcadik osztályosok úgynevezett szakmai napokon vehettek részt, arra való tekintettel, hogy pályaválasztás előtt állnak. A pályaeorientációs program keretében különböző szakemberek meghívásával történt a mesterségek bemutatása, azok szépségeinek, kihívásainak, az odavezető út ismertetése. Így lehetőség adódott elbeszélgetni, tapasztalatokat gyűjteni vendéglátós vállalkozótól, ügyvédőtől, villanyszerelőtől, orvostól, fogorvostól, asszisztentstől, méhésztől, fodrásztól, autószerelőtől. A Hochland és Artemob gyárak látogatásával a diákok a tejfeldolgozás, illetve a fa megmunkálásának fázisaiba is betekintheztek. Ez úton is köszönjük, hogy a meghívottjaink lelkesen, önzetlenül vállalták a gyerekekkel való foglalkozást, előadásokat, tanácsadást, hálasak vagyunk a ránk szánt időért, a tartalmas, színvonalas szakmai bemutatókért, a szívből jövő jó tanácsokért!

Egy héti másként szölt az iskolacsengő is... talán meg sem hallottuk sokszor.

Januártól, a következő modulba lépve, a megélt tapasztalatokkal, élményekkel folytatjuk a tanévet. Hisszük, hogy az átélt közösségi élmények, az együttműködéses tanulás erősíteni és ösztönözni fog az év további heteiben, hónapjaiban, hogy az iskolapadban is jobban teljesítsünk, merjünk álmokat, célokat kitűzni a jövőre, és azok megvalósításáért elszánt lépéseket tenni.

Kiss Enikő

2023-as évértékelő

„Szokták mondani, hogy aki énekel, az kétszeresen imádkozik”, ezzel a gondolattal foglalta össze a kóruséneklés lényegét Sebestyén-Dósa Eszter, kórustagunk, a Marosszéki Kodály Zoltán Gyermek- és Ifjúsági Kar 2023-as karácsonyi koncertjének végén, és ugyanezzel a gondolattal szeretném indítani a tavalyi évünk összefoglalóját.

A szovátai Mariánum házhoz közeledve, mindig önkéntelenül is megállok egy pillanatra, és végigvezetem tekintetem a tájon. A ház elhelyezkedése, az épület vonalai harmóniát sugároznak. Ezt a harmóniát éljük át hétről-hétre, mi mindnyájan, akik a kóruspróbákra sietünk, hogy ott a dalokon keresztül imádkozzunk.

A heti rendszerességgel tartott próbákon kívül, az énekek tanulását és a kórus fejlődését az év során több alkalommal, a szünidőbe szervezett kórustáborok segítik elő. Úgy a tavalyi évet, mint az ideit is egy téli kórustábor indította, valamint a nagyobb fellépések előtt, nyáron és ősszel is hasonló alkalmakat tart a gyerekeknek Gabi néni és Vera nővér. A gyermek- és ifjúsági kar táborán kívül, idén a Kicsinyek kórusa is részt vett, Lokodi Emőke vezetésével egy hasonló alkalmon. A táborok során az egész napos éneklést játékok, előadások, kézműveskedések színesítik, amit önkéntesek és szakemberek közös munkája tesz lehetővé.

A sok munka gyümölcse 2023-ban is beérett. Számos bel- és külföldi fellépés, hangversenyek, cserekapcsolati látogatások, énekes napok és utazások tették élményszerűvé a kórusok mindennapjait.

Év elején a Magyar Kultúra Napja alkalmából két hangversenyre is meghívást kapott a nagykórus, a marosvásárhelyi Kultúrpalotába, valamint Csíkszeredába. Március folyamán vendégeink voltak a Sigismund Toduța Zenei Főgimnázium V-VIII. osztályos diákjai és tanárai, akik Kodály Zoltán munkásságával ismerkedtek, illetve nagyszabású Kodály-vetélkedőben vehettek részt a Mariánumban. Szintén e hónapban a Kicsinyek kórusa kishangversenyen vehetett részt Nagy Csilla zongoraművész és Tóth Csilla énekművész vezetésével.

Áprilisban, felejthetetlen napokat élt át a gyermekkar, amikor 12-17-e között a hamburgi Cantemus Gyermekkar vendégei lehettek, melynek vezetői Clemens és Corinna Bergemann. A nagyon sikeres cserekapcsolat októberben Szovátán és a Nyáradmentén folytatódott! Úgy Hamburgban, mint nálunk is, családoknál szálltak meg a gyerekek, és ez által még bensőségesebb kapcsolatok születtek, valamint mi, a hallgatóság fület és szívet gyönyörködtető koncerteket élhettünk át újra és újra.

A hétköznapok, fellépések, utak kavalkádja között, tavaly áprilisban is volt egy nap, a köszönet és hála napja, mikor Czako Gabriella átvehette több évtizedes, Kodály Zoltán szellemiségében kifejtett zenepedagógiai, karnagy, kiemelkedő művészi és kiváló, önzetlen oktatói tevékenységéért az EMKE Nagy István díját. A tavaszt egy igazán méltó, már másodjára megszervezett családi honismereti kirándulás zárta, idén a Felső Maros völgyébe látogattunk el, Dr. Szarka György, Magyar Örökség Díjas geológus, honismereti vezető irányításával. Úgy érzem, mindnyájunk nevében beszélhetek, amikor azt mondom, hogy a kastélyok, emlékhelyek, források és hatalmas száz éves fák között sétálva, azt éreztem, hogy milyen jó, és milyen szép itthon élni! A tavaszt itthon, viszont a nyarat otthon töltötte a kórus, hiszen a már a 10-ik alkalommal megszervezett Balatoni Csillagösvény Missziós Körúton vehetett részt július 15-22. között a Marosszéki Kodály Zoltán Gyermek- és Ifjúsági Kar. A Csillagösvény hangolódva, július 1-én Vajdahunyad várában végzett zenei szolgálatot a kórus, ahol szintén Bőjte Csaba misézett. A körút során, a gyerekek,

oktatóik és kísérőik többek között a siófoki Szent Lőrinc templom, a zirci Ciszterci Apátság, a balatonfűzfői Romtemplom, a várpalotai Thury vár és Nagyboldogasszony templom, a balatonfűredi Gyermek Jézus kegyhely, a balatonalmádi Zenepavilon vendégeként énekeltek. Élményekre, régi barátságokra és örömmel-fáradtsággal teli napokra visszagondolva a gyerekek nagy izgalommal meséltek nekem a tavalyi körútról, amelyre idén nyáron újra sor kerül.

Augusztusban kórustábor, illetve komplex művészeti tábor zárta a nyarat. A budapesti Nemzeti Színház drámapedagógusa, Pintér Szilvia mellett magyarországi egyetemisták, középiskolások és helyi önkéntesek kínáltak gazdag programokat az érdeklődő kórustagoknak.

A Római Katolikus egyház, a kórusunkról nemrég megjelent kiadványának egyik gondolata ragadott meg, miközben a beszámolót írtam, mégpedig: „a kóruséneklés nem az „elit” kiváltsága. Az emberi hang a legalapvetőbb hangszer, mindenki számára elérhető. A kóruséneklésen keresztül lesz „a zene mindenkié” leginkább.”

Ez a gondolat már a kezdetek óta meghatározza a Mariánum ház és az iskolánövér munkáját, és idén sikerült egy nagy léppel közelebb kerülni ahhoz, hogy még több embert megérinthessen ez a hely, nemcsak az éneklés iránt érdeklődőket. A Mariánum ház a Kárpát-medencei Népfőiskolai Hálózat tagjává vált, amely Kodály szellemiségét viszi tovább és ezért nevezik Kodály Zoltán Népfőiskolának. 2023 őszétől új programokkal és munkatársakkal is bővült a Népfőiskola csapata. A töretlen kórus-oktatás mellett egyéb tevékenységek is helyet kapnak az idén többféle korosztály számára. Ennek a kezdeményezésnek az előszeleként júliusban Gráf Zsuzsanna, Liszt Ferenc díjas karnagy tartott mesterkurzust. Szeptemberben dr. Pécsi Rita neveléskutató telt házas előadását hallgathatták az érdeklődők, valamint november 27-én Bőjte Csaba mesélt nekünk példákkal fűszerezve a szeretetről. Idén is tervezzük rendszeresen előadókat meghívni, képzéseket szervezni, valamint tervezzük többek között népdaloktatást időseknek, sakk szakkört, és az évkörhöz kapcsolódó hagyományőrzésre szeretnénk kézműveskedés-énektánc együttesével hangsúlyt fektetni.

A tavalyi karácsonyi kézműves foglalkozásunkon örömmel tapasztaltuk, hogy nagyon sok család apraja-nagyja nyitott volt az új kezdeményezésre. Ezen kívül a Gergely M.Sára nővér által vezetett lelki napon és Samu Etel Imola népdaloktatásán is igazán meghitt pillanatokot élhettünk át.

A 2023-as évet a Marosszéki Kodály Zoltán Gyermek- és Ifjúsági Kar, a Kicsinyek Kórusa és a Felőttkórus karácsonyi koncertje zárta, melyet a felnőttek és kicsinyek közös szovátai gyertyagyújtáson, valamint az Ifjúsági kar szovátai református templomban és a sepsiszentgyörgyi Arénában tartott szentmisén való éneklése előzött meg. Köszönjük Gabi néninek, Vera nővérnek, sok-sok támogatóknak, önkénteseinknek és mindenkinek, aki hozzájárult, hogy ilyen eredményes évet zárhattunk. Boldog, békeességben és áldásban gazdag új évet kívánok városunk és térségünk embereinek!

Sánta Katalin

A közösség dimenziói

„Közéleti múltam ellenére nem tartom magamat politikusnak. Szeretem azokat a dolgokat, amelyek több, stabil lábon állnak: tudomány, irodalom, művészet, család, igaz barátság, stb. A politikaiak nem ilyenek, akármelyik pillanatban semmivé válhatnak.”

Városunk sokszínű egyéniségeinek mintapéldája Németh János, aki 77 éve és számos hivatása során a közösség csendes alapozójává vált. Tanárként számos generációnyi fiatal kísért végig középiskolás évein. Sokak talán politikusi pályája révén ismerhetik, hiszen a Szovátai RMDSZ egyik alapító tagja, országunk első Parlamentjének képviselője volt négy évig. Emellett az utóbbi években a tudós és politikusi múlttal rendelkező Németh János a versek világában is mindannyiunk számára erős jelentéstartalommal rendelkezőt alkotott.

- Családi minták - Tudna mesélni gyermek és fiatalokró?

- Apám marosvécsi, anyám marosfelfalusi volt. Mindketten felvilágosult gondolkodású emberek. Én és Anna húgom Felfaluban születtünk. Három éves voltam, amikor véglegesen Marosvécsre költöztünk. Így emlékeim nagy része Marosvécshez kötődnek, bár Felfaluba gyakran visszajártunk a családhoz. Fő játszóterünk a vécsi várkastély és környéke volt. Gyakran jártunk a Maros partra, a futballpályára, télen pedig a várhegy és a Sápá hegy lejtőire. A középiskolát Szászrégenben végeztem, az egyetemet meg Kolozsváron.

Fiatal koromban két tantárgyat szerettem nagyon, a biológiát és a magyar irodalmat. Az akkori politikai helyzetben a magyar irodalom oktatási helyzete miatt rengeteg mindent nem láthattunk át igazán, ezért nem éreztem magam felvételi képesnek, így a biológia mellett döntöttem. A biológián belül is a tudomány filozofikusabb részei vonzottak igazán, mint az általános biológia, az ökológia, az evolúcionizmus. Ezen tudományterületben való elmélyüléseim által olyan tudásra tehettem szert, amelyet nem érzek általánosnak em-

bertársaim körében. Az egyetem keretén belül az állattan fogott meg jobban, így az első három év alapképzés után arra szakosodtam 4. és 5. évem alatt.

- Pályakezdő tanár a Nyárad-mentén - Hogyan indult tanári pályafutása az egyetem befejezése után?

- Tanári pályámat 1970 szeptemberében Nyáradremetén kezdtem, mely falusi viszonylatban nagy iskolának számított I - VIII-ig párhuzamos osztályokkal és nagyon jó, viszonylag népes tantestülettel. A tantestületben jó hangulat uralkodott, közös programokkal, helyi és országos kirándulásokkal, évente megrendezett bekecsi csillagtúrák, színi előadások, névnapozás, szilveszterezés, stb. A csillagtúrákon a Bekecsvidéki falvak tanulói és pedagógusai vettek részt.

- Az egyetem szárnyai alól az osztályterembe - Fialtanárként nehézségnek élte meg a pályakezdést?

- A tanári pálya kezdete nem jelentett nehézséget. Nagyon könnyen beilleszkedtem a kollégáknak köszönhetően. Emellett az egyetem utolsó évében jelenlevő próbatanítások is megkönnyítették számomra a tényleges tanügybe való belépésem. Tanártársainkban értelmiségi társakra és barátokra lertünk, nagyon sok közös programot szerveztünk. Ez a kis közösség pedig megtartó erőként szolgált, egy teljesen más, a nagyvárosban nem létező aspektusát képezte az életünknek. Ezen barátságok mai napig élők maradtak, hiszen többnyire mind ebben a térségben telepedtünk le véglegesen is.

Szovátára tanári pályám 17. évébe kerültem, Májai Ferenc akkori igazgató úr hívására, ekkor, mint líceumi tanár. Huszonegy évet tanítottam ezután a szovátai diákokat. Ezek az évek tanárként könnyebbséget jelentettek, mivel számomra a középiskolai oktatás egyszerűbben ment, hiszen itt már szinte tényleg csak én, a diákok és a biológia voltunk.

- Belopni a biológiát a fiatalok szívébe - Milyen diákokkal közös tevékenység maradt meg erős emlékként?

- Az ember, a tanulót is beleértve, szereti a sikerélményt. A matekból, fizikából, biológiából bukdácsoló tanuló nem lesz oda a tantárgyakért, ezért a jó vagy közepes tanulókat kell megfelelő élményhez juttatni. Példának a Pro Natura versenyeket szeretném említeni, amely az akkori diáklap, a Jóbarát által szervezett országos verseny volt 1982 és 1985 között. A nyáradremeteli éveim ilyen irányú sikerei ezekhez a versenyekhez kötődnek. Kötelező versenyszámok voltak a környezet megfigyelése, faültetés-oltás, madárvédelem, fecske-

fészek és nyilvántartás, vadvirágvédelem és végül szabadon választott téma. A Holló nevet viselő csapatunk 12, V-VIII. osztályos diákból verbuválódott, a természetjárás és természetvédelem iránt érdeklődő, jó tanulmányi átlaggal rendelkező fiatalokból. A Pro Natura versenyek anyaga megjelent kötetben is, Pro Natura cím alatt 1994-ben, amely könyv szerkesztését a verseny szervezői történetesen rám bízta, mivel ismerték biológiai tárgyú írásaimat a HÉT-ből és a TETT-ből.

- Tanári lét különbözőségei - Milyen a jó tanár-diák kapcsolat ma és régen?

- Nagyban függ a pedagógus következetességétől empátia és toleranciaképességétől, a tanulók életkorától és hasonló befolyásoló tényezőktől. A fiatalabb, általános iskolás tanuló szemében a tanár teljes értékű példaként jelenik meg, gondolatai és meglátásai adott dolgokkal kapcsolatosan nincsenek megkérdőjelezve, mint egy középiskolás diák esetében, akinek már önálló gondolkodásmódja és véleménye van. Továbbá a tanár és diákok kapcsolata nagyban függ az adott osztály karakterétől, temperamentumától és érdeklődési körétől is. Tehát a tanulók s az osztályok különbözőek, a tanárnak kell rájönnie, hogy kivel hogyan kell bánnia.

- Pedagógusból közéleti személyiség - Hogyan került kapcsolatba az RMDSZ-el?

- A rendszerváltás után '89 karácsonya körül már észlelhető mozgolódás volt a magyar politikai és kulturális elit részéről. Végül 34 évvel ezelőtt, 1990 januárjában tartották meg az akkori Igaz szó szerkesztőségében (a mai Látó) az első hivatalos gyűlést. Itt került először hivatalos említésre a helyi egyesületek alapítása. Ezt követően egy nagyobb gyűlést szerveztünk a mai S. Ilylyés Lajos Általános Iskolában, ahol megválasztottuk az első vezetőséget, melynek egyik alelnöke én lettem. A szervezet ekkor még gyermekcipőben járt, így gyakran jártunk Vásárhelyre egyeztetésekre és útbaigazításokra.

A '90-ben megválasztott Alkotmányozó Parlament mandátumának lejártával '92-ben sor került az első Parlament megválasztására. Ekkor lettem én is képviselő 1992-től '96-ig.

- A politika mélységei és magasságai - Hogyan élte meg ezt az időszakot?

- Bár politikai ambícióm sosem volt, a változás heve sarkalt a szerepvállalásra. Mindannyian nagy lelkesedéssel vágtunk bele, amely az idő teltével jelentősen lecsökkent. Ezt az időszakot a következőképpen jellemzném: vegyes, tanulságos, érdekes, különleges. Ideálisan élt a fejemben a parlamenti frakciók képe, így mikor az elképzelésem hamisnak bizonyult, annak ellenkezőjét tapasztaltam, akkor igencsak nagyot csalódtam. Talán ennek is köszönhető az, hogy többnyire az íróasztal közelében töltöttem el ezt a négy évet. Viszonylag sok társadalmi-politikai írást közöltem a Magyar Szóban, a Népújságban és a Hétben. Közéleti múltam ellenére nem tartom magamat politikusnak. Szeretem azokat a dolgokat, amelyek több, stabil lábon állnak: tudomány, irodalom, művészet, család, igaz barátság, stb. A politikai nem ilyenek, akármelyik pillanatban semmivé válhatnak.

- Tűnőben a nemzeti szellem - Kikért szól a harang?

- A harangok azokért szólnak, akik végleg távoznak Erdélyből és azokért, akik egyre kevesebben itt maradnak.

Hemingway könyvének címe azt gondolom nagyon is aktuális Erdély mai magyar közösségének vizsgálatakor. A vészharangok ugyanis zengenek már régóta. Nekünk a dolgunk az, hogy ezek a vészharangok sose váljanak lélekharangokká, hiszen akkor már nem lesz kiért szólniuk.

Sok olyan hatás éri az embereket, hogy a nemzeti és nemzetiségi dolgokra kevesebbet koncentrálnak, mint a nagyvilág gondjaira, mely a média felől özönlik ránk. Ezek a hatások lazítják a nemzeti és nemzetiségi problémák, a kisebbségi léttel járó nehézségek hálóját, így az emberek kevesebbet foglalkoznak az utóbbiakkal. Erdélyben sajnos fogy a magyar, kopik a magyar szó, ritkul a magyarságtudat. Erdély szeretni és érteni kell. Más itt a táj és ember dinamikája, s aki ezt nem érti, az könnyűszerrel elhagyja Erdélyt.

Villámkérdések

- Hogyan válik tudományos és társadalmi író költővé?

- Fiatalkoromtól érdekelt az irodalom, viszont sokáig nem éreztem magam a rendszernek megfelelő költőnek, emellett nem is szerettem volna a múlt rendszerben írni. Ez a típusú indíttatás a személyes életem nehéz pillanataiban jött elő újra már így, idősebb fejjel. Ezek nyomán kezdtem írni egyre több és több verset, melyek végül kiadásra is kerültek. Ihletként leggyakrabban személyes emlékeim, a természet indító ereje, a szülőföld dominál.

- Kire tekint példaként?

- Az irodalomból Áprily Lajost tartom egy hatalmas költőnek, az ő költészete áll legközelebb hozzám úgy tematikailag, mint jelentés tartalmiságát tekintve. Emellett nagyon csodálom verseinek dallamosságát is.

Politikusként és eszmealkotóként Kós Károly áll előttem ideálként. A transzilvánizmus alkotójaként szerintem sokaknak szól az üzenete.

Pedagógusként számos példa állt előttem, így nem tudnék kiemelni egy kifejezett alakot.

- Hogyan kellene pályát választani?

- Véleményem szerint mindenkiné a képességei szerint kellene iskolát és pályát választania.

Akármilyen pályán meg kell lennie az általános műveltségnek, mert ha nincs meg, akkor időnként az illető hülyeségeket beszél, okoskodik, melléfog. A háznak is egy alapja kell legyen, mert a falak sem magukban a levegőben állnak meg. Ezen túl hajlamainak és képességeinek megfelelően az illető sikeres lehet. A műveltség alappillérei sajnos nincsenek meg a mai középiskolai oktatásban, pedig ezek az élet azon részei, amelyek tényleges felnőtté tesznek egy fiatal.

- Mi a legfontosabb emberi erény?

- Azt mondta az egyik számomra meghatározó tanárom, hogy egy akadémikus is lehet gazember s egy utcaseprő is lehet jellemes ember. Szóval azt gondolom, hogy a jellemesség annak minden kis tulajdonságával a legfontosabb emberi erény. Nem választhatóak le véleményem szerint erről a tulajdonságok, ez önmagában egy egység.

Vulkánok

Lenyűgöző erő és fékezhetetlen pusztítás

A légi közlekedésben is gondot okozhat a Sivelucs vulkán kitörése – 2023. 04. 11
Kitört az Etna, légi járatokat állítottak le – 2023. 05. 22.
Ismét kitört Hawaii legnagyobb vulkánja – 2023. 06. 08.
Kitört a perui Ubinas vulkán, hamut szórva a közeli településekre – 2023. 07. 05.
Kitört az Etna, repülőjáratokat függesztettek fel – 2023. 08. 14.
Ismét működésbe lépett a Kilauea vulkán Hawaii legnagyobb szigetén – 2023. 09. 22.
Kitört az Etna Szicíliában, ömlött a láva a tűzhányóból – 2023. 11. 13.
Tizenegy hegymászót találtak holtan Indonéziában hétfőn a Marapi vulkán hétvégi kitörését követően – 2023. 12. 04.
Az izlandi Grindavik egy része lakhatatlanná vált a vulkánkitörés után – 2023. 12. 22.

Zsongott az internet a vulkánkitörések híreitől. 2023-ban 77 különböző vulkán tört ki, főként Indonézia és az Egyesült Államok területén. Minden kitörés, elvesztett emberi élet, az égbe lövellő több kilométeres lávahullámok emlékeztetőül szolgálnak a társadalom, a kutatók és tudósok számára. Emlékeztető a természet kegyetlen erejéről, és a Föld mélyén megbúvó végtelen forrásokról.

A világ 1500 aktív vulkánjának többsége szelíd és gyönyörű, szendergő óriás. Többnyire. A vulkánkitörések elsöprő ereje azonban világszerte több mint egy milliárd embert fenyeget halállal és pusztulással. Képes lesz-e a tudomány valaha előre jelezni pontosan a kitöréseket? Nagyon fontos, hogy a vulkánokat kutató tudósok ne tévedjenek.

A vulkánok 1000 fokos, tüzesen izzó láva szökőkutakat, mérgező gázfelhőket és sok millió tonna fojtogató hamut lövellnek ki. Évente átlagosan 850 ember életét oltják ki, és ennél jóval többet sebesítenek meg. Egy kitörést semmi sem fékezhet meg, a menekülés egyetlen módja a környék elhagyása vagy a gyors bezárkózás. Ehhez viszont tudni kell, hogy a vulkán mikor készül kitörni. A kutatók igyekeznek megjósolni a vulkán viselkedését, de nem mindig járnak sikerrel. Minden előjel csupán egy összetett rejtvény egy darabkája. Tanulmányozzák a vulkánok alakváltozásait, hőmérsékletét, a kőzeteken áthaladó elektromágneses hullámokat, a földalatti szeizmikus rezgések terjedését, és a vulkán által kibocsátott gáz mennyiségét.

A vulkánok viselkedésének megjósolásához azonban először meg kell értenünk, hogy hogyan működnek. Ez

viszont nem egyszerű feladat. A legtöbb ember abban a tévhitben él, hogy a tűzhányók nem többek egy magma kamránál, egy hengeres kürtőnél és egy kráternél. A valóság ennél sokkal összetettebb.

A vulkánok többsége alatt törésvonalak bonyolult rendszere húzódik. A roppant súly által létrehozott nyomás kényszeríti a felszínre a megolvadt kőzetet, más néven magmát. A kitörések előrejelzésének rejtélyét tovább bonyolítja, hogy nincs két egyforma magmát tartalmazó vulkán. Hawaiiin például a magma viszonylag híg és könnyen folyik, gyorsan megszabadul a benne oldott gázoktól. Szelíden bukkan a felszínre és lávafolyamokban terül szét. Egyes itáliai vulkánokra ennek az ellenkezője igaz, a sűrű ragacsos magma jókora buborékokat tartalmaz, amelyek a felszínhez közeledve kitágulnak. Ez a tárgulás olyan gyors, hogy hatalmas, váratlan robbanáshoz vezet, amelyek minden irányba szétvetik a kőzetet és a lavát.

A sűrű láva szinte előjel nélkül törhet fel egy éveken át szunnyadónak mutakozó vulkán mélyéről, éppen ezért az ilyen vulkánok sokkal nehezebben kiszámíthatóak, mint a hawaiiak. Az itáliai Vezúv jól példázza, hogy milyen

Vulkánok Romániában

nehéz előre látni egy kitörést. Békésnek tűnik, de robbanékony gázzal telített lávája miatt talán a világ legveszélyesebb tűzhányója. Több mint 1200 méterre magasodik Nápoly ősi, zsúfolt, mediterrán városa fölé. Egy kitörés sok ezer embert ölne vagy sebesítené meg.

A Vezúv hosszú történelme tele van emberi és természeti katasztrófákkal. Időszámításunk szerint 79-ben a Vezúv közel négy ködkielömlés közepén repített 30 km magasra a levegőbe. 800 fokos gáz özönlött le az oldalán 500 km/h sebességgel, egyenesen Pompeii és Herculaneum mai települései felé. 3360-an haltak meg. Azóta mintegy kétszáz jelentős kitörés történt, az utolsó viszonylag gyengébb kitörés 1944-ben 47 embert ölt meg, és lerombolt két várost a hegy oldalán. Azóta a hegy csendes.

A vulkánból szivárgó gáz forrása a felszín alatti magma. A gáz mennyiségének növekedése arról árulkodik, hogy a magma a felszínre törhet. Sokat elárul arról, hogy a magma növekedik vagy süllyed, mozog vagy nyugalomban van, és hogy milyen az összetétele. A folyamatot egy üveg pezsgő működési struktúrájához hasonlíthatjuk: a dugó által fenntartott nyomás lehetővé teszi a folyadék számára, hogy viszonylag sok gázt feloldjon. Amint a dugót kihúzzák, a gázok a nyomás csökkenése miatt felszabadulnak. A magma is hasonlóan viselkedik. Amikor a felszínhez közeledik, egyre kisebb súly nehezedik rá, csökken a nyomás, csökken a gáz oldhatósága is, kitágul és felbugyog az olvadt kőzetekből. A kutatók számára legfontosabb szempont a kibocsátott gázok mennyisége az átlaghoz képest. Ez a mennyiség több? Vagy esetleg kevesebb?

A szicíliai Etna például naponta 3000 tonna kén-dioxidot bocsát ki, ám ennek az értéknek az emelkedése, a vulkán kitörésének előjele lehet. Így történt 2000-ben is. Látványos füstkarikák gomolyogtak az ég felé, a 900 m magasra szálló, 200 m átmérőjű gáz és gőz-gyűrűk adták tudtul, hogy a vulkán életre kelt. Az ezt követő kitörés 3 km magasra szórta a hamut.

Az Egyesült Államok Geológiai Intézetének kiadványa szerint a legtöbb vulkáni gáz veszélyezteti az ember egészségét. Hawaii vulkánjainak szűrős kén-dioxidja irritálja a szemet és a bőrt. A korábbi kitörések során 20 km körzetben károsította a haszonnövényeket. A tömény kén-dioxid halálos is lehet. A hidrogén-klorid savas esőt okoz, a ritkább hidrogén-fluorid a szívet károsítja.

Vulkanikus múltért azonban Romániának sem kell messzire mennie, hiszen roppant érdekes és változatos geológiai történelme bizony vulkánokra is visszavezethető. A Hargita-hegy, a Kárpátok kiemelkedő csúcsa nem csupán a környező táj szépségével ragyog, hanem vulkanikus múlttal is rendelkezik.

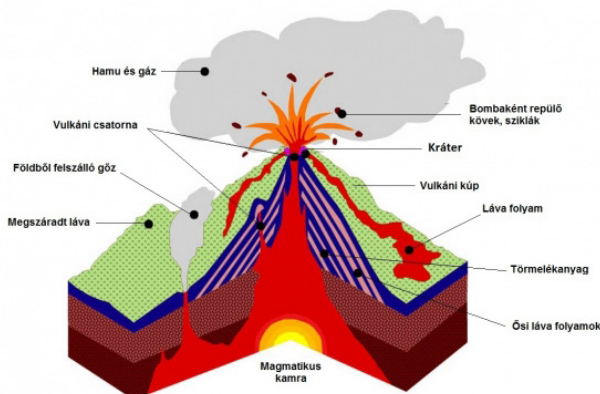
A Hargita és Kovászna megye határán elterülő Csomád sok ember kedvenc kiránduló, túrázó helye. A kutatók úgy vélik, a hegy mély kamrái még mindig tartalmaznak olvadt kőzetet, magmát, ami egyértelműen szunnyadó, de bármikor felszínre törő vulkán státuszba helyezheti a Kárpát-medence legfiatalabb tűzhányóját. (Bár egyelőre semmi jele annak, hogy ez a közeljövőben bekövetkezik.)

„A Csomád alatt még most is lehet magmakása 8-20 kilométeres mélységben. Egyaránt erre utal a kőzettani és a geofizikai vizsgálat, és ez a kutatás legfontosabb megállapítása. A magmakása olyan kőzetanyag, amely ugyan erősen kristályos, de 5-15 százaléka még olvadt állapotban van, tehát viszonylag rövid idő alatt kitörésre képes magmává állhat össze. Ez azért fontos, mert ha a magma teljesen kikristályosodik, akkor már nagyon nehéz újraolvasztani. A Csomád tehát Csipkerózsika-álmába merült.” – olvasható Harangi Szabolcs blogján

Románia egy másik jelentős vulkanikus térsége a Vránca-hegyek régiója, ami geológiai aktivitásáról ismert. A Csomáddal ellentétben, a Vránca területén zajló fő tektonikai tevékenység inkább a rejtélyes, felszín alatti mélységekben koncentrálódik, és földrengések formájában jelenik meg.

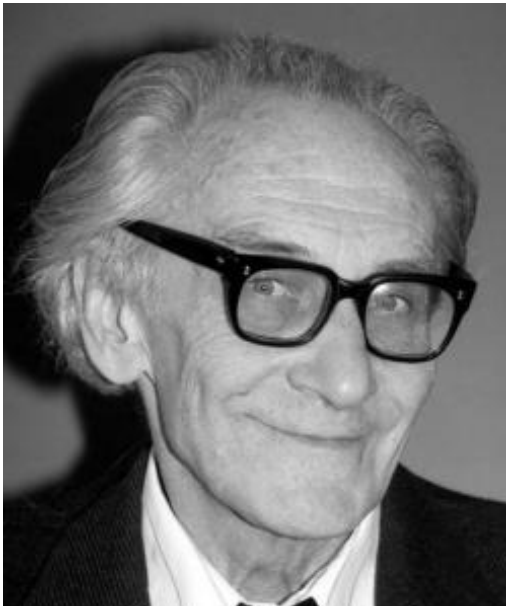
Tehát bármilyen gazdag is térségünk vulkanikus múltja, struktúrája, semmi ok az aggodalomra. Vulkanicitások eddig sem játszottak aktív szerepet életünkben, és a kutatók előrejelzései alapján még egy kis ideig nem is fognak.

Kelemen Irénke

Irodalmi évfordulók 2024-ben

A magyar irodalomnak számos kiemelkedő alakja van. Idén is jó néhányukra megemlékezünk, ugyanis 2024-ben van a születési, esetleg az elhalálozási évfordulójuk. Nem mindenki tudja, de éppen száz évvel ezelőtt született Vekerdi László irodalomtörténész, művelődéstörténész, Wesselényi István történetíró pedig éppen 350 éve látta meg a napvilágot. 5 éve hunyt el Vekerdy Tamás pszichológus, író, 80 éve Radnóti Miklós költő, műfordító, 90 éve Boncza Berta költő, ismertebb nevén Csinszka, illetve 120 éve Jókai Mór író, utóbbinak olyan műveket köszönhetünk, mint Az arany ember, A kőszívű ember fiai és Egy magyar nábob.

Vekerdi László

Vekerdi László Széchenyi-díjas magyar irodalom-, tudomány- és művelődéstörténész, könyvtáros, közíró, polihisztor volt, 1924-ben született Hódmezővásárhelyen és 2009-ben hunyt el Budapesten.

1951-ben orvosi diplomát szerzett, majd 1955-ben belgyógyász szakorvos képesítést. Dolgozott a budapesti Onkolpatológiai Kutatóintézetben és a szintén budapesti Matematikai Kutatóintézetben, haláláig dolgozott a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának a munkatársaként. Tagja volt a Természet Világa szerkesztőbizottságnak, társszerkesztője az Akadémiai Könyvtár Közleményei könyvsorozatnak. Több értékes tudományos kézikönyv az ő fordításában jelent meg, emellett számos szakkönyv lektora volt. Munkái az orvostudomány, a matematikátörténet, az általános nyelvészet, az irodalomtörténet, a művelődéstörténet és a vallástörténet tudományterületekhez köthetők.

Mintegy félezer kisebb-nagyobb tudományos- és ismeretterjesztő dolgozata és recenziója jelent meg, elsősorban a Valóság, a Tiszatáj, a Forrás, az Új Forrás, a Magyar Tudomány, Az MTA III. Osztályának Közleményei, a Tudományszervezési Tájékoztató és a Természet Világa hasábjain. Különösen értékesek Bolyai Farkasról és Bolyai Jánosról, valamint Németh Lászlóról, Fülep Lajosról és az erdélyi magyar tudósokról közölt írásai, könyvei.

Wesselényi István

Apja a bujdosó Wesselényi Pál, anyja Béli Zsuzsánna volt. 1699-ben Közép-Szolnok vármegye főispánja lett. 1703. augusztus 4-én, a kuruc mozgalmak kitörésekor Hadadról kénytelen volt menekülni és társaival Nagyszebenbe húzta meg magát. Itteni helyzetük valódi fogság volt. 1710 – 1713 között a deputatio elnöki tisztét is viselte, majd 1715-ben országgyűlési és táblai elnök lett, 1729-ben pedig belső titkos tanácsos.

Halála után hátrahagyott naplója az 1701 – 1708. közötti eseményeket tartalmazza, 1704-től kezdve napról napra jegyezte fel az emlékezetre méltó eseményeket. A naplóból Erdély e mozgalmas korszakának minden részletéről pontosan, megbízható adatokkal tájékoztat.

Vekerdy Tamás

Vekerdy Tamás 1935. szeptember 21-én született Budapesten. Egyetemi tanulmányait az ELTE jogi karán végezte 1954 – 1958 között, majd pár évre rá a BTK pszichológia szakát is elvégezte. Házitanítóként, illetve a Nemzeti Színház statisztájaként kezdte pályafutását, majd 1969 – 1972 között a Színház- és Filmművészeti Főiskola óraadó pszichológiatanára volt. 1972 és 1983 között a IX. és a III. kerület Nevelési Tanácsadó pszichológusa. 1983-tól az Országos Pedagógiai Intézet Főmunkatársa, 1990-től tudományos tanácsadója, 1995-től 1998-ig szeniora. 1992 és 1998 között a Miskolci Egyetem neveléstudományi tanszéken docens, majd 1998-tól a Pedagógus-továbbképzési Módszertani és Információs Központ alternatív továbbképzési igazgatója.

Mindemellett 1998-tól az Eötvös József Szabadelvű Pedagógiai Társaság elnöke, ugyanettől az évtől a Magyar Művelődési Társaság elnökségi tagja, 1991-től a budapesti magisztrátus tagja, 2018-tól a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia címzetes tagja. 2019-ben 84 éves korában hunyt el.

Bercza Berta, Csinszka

Bercza Miklós országgyűlési képviselő, erdélyi földbirtokos feleségül vette saját nővérének leányát, ebből a házasságból született Bercza Berta 1849-ben. A lány 1910-től Svájcban tanult egy nevelőintézetben, ebben az időszakban kezdett el levelezni előbb Tabéry Gézával, későbbi erdélyi íróval, majd Ady Endrével. Az első személyes találkozásra Ady Endrével 1914-ben került sor, egy évvel később pedig hozzá is ment feleségül. A Wikipédia szerint a Csinszka nevet Berta találta ki, „lengyel nemesi néven” Csacsinszkynek, röviden Csinszkynek nevezte a költőt, erre született válaszul a Csinszka ragadványnév. Ady Csinszka-versei 1914-től kezdtek megjelenni a Nyugatban. Ady Endre halála után Babits Mihállyal tartott fenn egy rövid ideig szerelmi kapcsolatot, majd házasságot kötött Márffy Ödön festőművésszel. 1934-ben hunyt el agyvérzés következtében.

Csinszka számos művészeti ágban kipróbálta magát életében, foglalkozott képzőművészettel, írt novellákat, verseket, irodalmi leveleket, elsajátította a fotográfia akkoriban bonyolult technikáját, ám tehetség és szorgalom hiányában egyetlen jelentős alkotást sem hagyott maga után. Csinszka valódi tehetsége az volt, hogy másokat ösztönzött alkotásra.

Radnóti Miklós

Radnóti Miklós Glatter Miklós néven született 1909. május 5-én Budapesten, édesanyja és ikertestvére meghalt a szüleit követően. Diákkorában kiváló atléta volt, több versenyen is érmet nyert, és a labdarúgásban is jeleskedett. Első publikációját, egy prózai írást 1925. szeptember 15-én közölte az Új Századok című diáklap Mi szeretnék lenni? címmel.

Költészete keveredik az avantgárd és expresszionista té-

mákkal, egy új klasszicista stílusban, melyre jó példa az Elégia. Szintén említésre méltó a romantikus szerelmi költészete is. Néhány korai versét a rövid életű Haladás című folyóiratban is közzétették.

Radnótit az 1940 évek elején besorozták a Magyar Hadseeregbe, majd 1944-ben kényszermentelés közben meghalt. Életének utolsó hónapjaiban is folytatta a versírást, melyeket kis noteszébe jegyzett le, amit mindig magánál tartott. Utolsó versét barátjának, Lorsi Miklósnak dedikálta, akit a halálos mentelésük során lőttek le.

Jókai Mór

Ásvai Jókay Mór, közismertebb nevén Jókai Mór 1822. február 18-án született, ő volt Ásvai Jókay József és Pulay Mária legkisebb gyermeke. Szülővárosában kezdte meg tanulmányait, később elküldték a pozsonyi evangélikus gimnáziumba, majd a komáromi református iskolában tanult. 1841 őszén iktatták be az első versét a főiskolai képzőtársaság érdemkönyvébe, ez a kitüntetés többször megismétlődött. Megszerezte az ügyvédi oklevelet, ám miután Pestre költözött és megismerkedett Petőfi Sándorral, jobban érdekelte az írás, mint, hogy ügyvéd legyen. A szépirodalmi lapok szívesen közölték novelláit, a közönség érdeklődéssel olvasta prózáit.

Az 1850-es években termékeny írónak számított, egyre-másra írta elbeszéléseit, regényeit, verseit, színdarabjait. 1858-ban megalapította az Üstököst, 1863-ban megindította a nagyhatású politikai lapját, a Hont. Munkásságát nem csak a regényolvasó és színházlátogató közönség ismert el, hanem a Magyar Tudományos Akadémia és a Kisfaludy Társaság is, előbbinek 1858-ban, utóbbinak 1860-ban lett tagja. Évtizedekig tagja volt a parlamentnek.

Első feleségét, Laborfalvi Rózát 1848-ban vette el, Nagy Bellával 1899-ben kötött házasságot. 1904. május 5-én halt meg.

Felhasznált szakirodalom:

www.wikipedia.org

www.arcanum.com

www.antikvarium-konyv.com

Demény Anett

Természet(I)esen

Napjainkban az értékközpontú nevelés fontosságáról és időszerűségéről egyre többször és egyre szélesebb körben nyílik, egyre hevesebb vita. Ennek okai között vezető szerepe lehet a ténynek, hogy egy értékválság-időszakot élünk át. Ez nem feltétlenül rossz, mert változáshoz vezet, ami szükségszerű és egyben elkerülhetetlen is. Ugyanakkor mindenki felfogja, elfogadja és tudatosan vállalja az életünk egyik lényeges alkotóelemének értékét és annak fontosságát: az életterünk, a természeti környezetünk értékeinek megbecsülése mindenki számára fontos.

A többé-kevésbé tudatos természetvédelem az egyik végtől a másikig, például valamelyik divatmozgalom hóbortjának csábítására vagy a kényszeres pótcselekvés készítésére, és ezektől egészen a teremtett világban a Teremtőt tisztelő vallásos hit készítéséig, bármi is ösztönözte gondolkodásra, cselekvésre az embereket, fiatalokat és idősebbeket egyaránt, a környezettudatos életmód jelen van a mindennapi életünkben.

Erre a leghétköznapibb példa a háztartási hulladék szelektív gyűjtése. Épp annyira fontos és egyre gyakoribb a gyerekek, fiatalok számára iskolai keretek között vagy azon kívül szervezett nevelő célzatú programok, tevékenységek sorában. Ilyen nevelő, egyben környezettudatos életmódot formáló program a Natura 2000 Egyesület által immár harmadik éve megszervezett program, amelynek eseményeiről az elmúlt év folyamán többször is tudósítottunk. A 2023-as programsorozat egy különleges záró-eseményként november 28-án, kedden, délután 17 órától a Kuzstos Endre Emlékház és Képzőművészeti Galériában megnyílt a Természet(I)esen című fotó kiállítás. A kiállítók a Fiatalok egy fenntartható fejlődésért című projekt fotópályázatának résztvevői: Bereczki Domokos, Bereczki Orsolya, Farcaș Dávid, Hegyi Henrietta, Katona Antónia Anita, Kelemen Henrietta, Nagy Zalán, Ramba Marco, Salati-Dragoș Roxana, Sikó Bernadett, Szopos Nóra, Veress Kincső.

A Maros Megyei Tanácsal partnerségben megvalósult program egyik kiemelt célja a természet kincseinek észrevétele, megfigyelése, a természetes életterünk értékeinek megbecsülése, a fényképezőgép lencséjén keresztül való megragadása, megörökítése. Az elkészült fotók a fotós és a természet közötti bensőséges kapcsolatáról mesélnek. Mindenki a maga egyéni szemlélete és látásmódja szerint ragadja meg a táj, a növények, az állatok, esetenként azok kapcsolatának szépségét. A fotók bemutatása, az érdeklődő közönség elé való tárása pedig ezen értékek megbecsülésének kinyilatkoztatása, azok fontosságának tudatos vállalása is egyben.

A kiállítás külön meghívottja Fülöp Lóránt, szovátai születésű, agyagfalvi lakhelyű fotográfus volt. Több nemzetközi díj, rangos elismerés birtokosaként méltán tekinthetik példaképüknek a szovátai fiatal fotósok. A tematikához kapcsolódva válogatott gazdag fotótárából, az ember és természet sajátos, egyedül kapcsolatait megragadó és bemutatató fotóival vett részt a kiállításon. Művészi szintű képein a természet, mint élet-tér jelenik meg és játssza a főszerepet, de állandó elemként, tevékenységének, pusztá létének tárgyaiban, jegyeiben megjelenik az ember is. Az önálló életet élő, az ember-természet kapcsolatot saját történetként mesélő képeken természetesként jelennek meg ezek az elemek: a zsalugáter léceinek kottavonala-

in bentről kiszűrődő fénysugarakként, mint hangjegyek, a kismadarak. A kovácsoltvas kerítés (vagy kapu?), melyet azért épített valaki, hogy benője azt egy fa. A virágba borsult dombok íve fölött feltűnő vackorfa, a távoli háztetők díszlete előtt figyelő őz, a kerítésléceken díszelő kismadár mind-mind az ember és természet kapcsolatát idézi elénk. Még azokon a fényképeken is, melyeken a látható spektrumban nincs emberre utaló nyom, tagadhatatlanul érződik annak jelenléte a pillanatnyi momentum megragadásában: a virágszirmok zúzmarájának csillogása, a hajnali köd felszálló légiessége, a fák között vagy fölött átszüremlő, a patak vizén a fény tánca a szemlélőket ragadja meg, és teszi a képeken megjelenített természet, a táj részévé.

Fülöp Lóránt munkájának, s az eredményként megvalósult képeinek központi tematikája az ember. Így nem csoda, ha természetfotói emberi látószögből, emberi szemszögből láttatják a teremtett világ szépségeit, csodáit. A természet csodás pillanatait oly természetesen lesi meg, lesi el, hogy az óhatatlanul vonzza be a természet-leskelődésbe a képek szemlélőit.

E közös kiállítás egy fontos és biztató jellegű együttgondolkodás, szemlélődés, egy közös természet-les. Fontos és biztató azoknak a fiataloknak, akiknek megadott téma szerint, saját látásmódjuknak megfelelően kellett fényképet készíteniük, és vállalták a megmérettetést, a közönség elé való kiállást. A résztvevők, a szervezők, de kiváltképp a szemlélődő kiállítás látogatók nevében köszönjük Lórántnak, hogy vállalta a közös kiállást, az azzal járó fáradozást, költségeket.

A Kuzstos Galéria 2024-es tervei közt szerepel Lóránt munkáiból még egy szoció-fotó tematikájú egyéni kiállítás megszervezése. Bízunk annak sikerében, hogy hamarosan újra láthatjuk munkáit városunkban. A megnyitóról időben értesítjük a kedves érdeklődőket, kérjük, kövessék figyelemmel a világhálón közösségi-oldalainkat.

Kiss János

Fotó: Ábrahám Szilárd

Téli-nyáron síléceken

Bár már javában tapossuk a telet, így január derekán még mindig nem elég vastag a hótakaró a téli sportok üzésére. A hideg és havazás által befolyásolt kültéri sportok népszerűek városunkban a közelben lévő, erre kialakított pályák miatt. Sokan látogatnának el a Bogdan vagy a Mogyorósi sípályákra szánkózni, snowboardozni vagy sízni, de sajnos ez még nem lehetséges az időjárási viszonyok miatt. Viszont van, akit még ez sem állíthat meg; sőt, Szász Martin még nyáron is, amikor mi csak a homokos tengerpartra és a nyári szünidőre tudunk gondolni, folyamatosan edz és készül a síszezonra.

A fiatal sportoló és édesapja elmesélték, hogy Martin már június-július folyamán megkezdte a felkészülést. A megfelelő kondíciók miatt kiutazik Litvániába két hétre, és egy benti sízésre kialakított arénában edz. Majd augusztus-szeptember környékén újabb 2 hét a Snow Arena-ban, mellyel a szezonra való felkészülés első szakasza le is zárul. A következő fázis már a gleccsereken való gyakorlás, ahol a versenykondíciók is visszatérnek. 3000 méteren Tirolban, Ausztria egyik tartományában, a Stubai gleccseren, szokták megkezdeni a kültéri edzéseket. Majd ezt követi decemberben az Olaszországban töltött egy hónap, mely az utolsó állomása a külföldi felkészüléseknek, hiszen ekkorra már itt Romániában is megindul a havazás és megnyílnak a nagyobb sípályák. Kisebb kora óta egészen tavalyelőttig minden héten háromszor, volt alkalom, amikor négyszer is, a Madarasi Hargitára mentek edzeni az udvarhelyi csapattal közösen, viszont tavaly már a brassói Poiana-ra utaztak ki minden héten, és legalább három napot folyamatosan gyakoroltak. Martin elmondása szerint ez eléggé megterhelő, de nagyon szereti csinálni és mivel szülei mindig támogatták a sportolásban, így valamivel könnyebb.

Mint egyéni sport, az egyik legköltségesebb, így korlátozottak a lehetőségek, ha nincs meg a megfelelő anyagi támogatás. Az első versenye után, a Tehetség kupán, elmondása szerint, csak mosolyt csalt az ott lévők arcára felszerelésével és teljesítményével, így keserű szájjal tértek haza. Ennek érdekében volt alapítva a Bogdan Ski Race klub, amelynek segítségével Martin sízésének első éveit támogatták; kapott egy komolyabb léceket, és ekkor kezdett a Bogdánon edzeni. A fiatal sportoló édesapja, Szász Csaba, elmondta, hogy nagyon büszkéek Martinra, hisz ő az első szóvátai ebben a sportágban, és igyekeznek minden lehetőséget biztosítani a folytatásra, viszont

olimpiai álmuk nincsenek. Románia szinten terveznek, hisz már ez is jelentős költségekkel jár, a színvonal emelkedésével párhuzamosan nőnek az árak is. Maga a felkészülési folyamat, illetve a felszerelés együttesen olyan anyagiakat követel, melyet kisebb-nagyobb támogatásokon kívül önerőből finanszíroz a család. A megyei tanács és városunk is nyújtott támogatást Martin számára a karrierjének építése érdekében, amelyekért nagyon hálásak.

Martin kitartásának megvoltak az eredményei; mivel itt Romániában 12 éves korig csak kisebb rendezésű kupasorozatok vannak, nincs országos bajnokság; így első győzelme, melyre büszkén emlékszik vissza, egy Tehetség kupán volt, ahova az első kellemetlen próbálkozás után többször is visszatért. A Nemzetközi Sí Szövetség rendezésében részt vesz versenyeken (FIS), melyeket balkán szinten rendeznek meg. Itt a lécek, öltözet is meg van szabva; szigorú szabályoknak kell megfelelnie a versenyzőknek, így a mezőny tehetséges, fókuszált és komoly sízókból tevődik össze, akik a környék országából látogatnak el az éppen helyszínt biztosító, FIS által elismert versenypályára. Az egyik ilyen, Romániában rendezett nemzetközi versenyen Martin dobogóra állhatott, a harmadik helyet megszerezve, melyre nagyon büszke; és jogosan az, hisz ez a helyezést nem kis teljesítmény egy ilyen színvonalú versenyen. Összesítettben szerzte meg azt a pontszámot, mellyel kiérdemelte a bronzérmet; ez az összesített tartalmazza a szlalomot (SL-műlesiklás) és a g-szlalomot (GS-óriás műlesiklás), a helyezendő időt a két menet idejéből számolják ki. A SL és GS közötti különbség abban rejlik, hogy a sima szlalom rövidebb kaputávolság és lassabb lesiklást jelent a kapuk között, a GS-kor pedig hosszabb siklásokkal és nagyobb sebességgel veszi be a kapukat a sízó. A két menet között minden változik a versenyző felszerelését illetően is, hiszen az egyiknél rövidebb lécre van szükség, mint a másiknál; a kötés is például erősebb kell legyen a GS esetén, illetve sebességi ruhában kell versenyezni. Tulajdonképpen két különböző, FIS által elismert verseny szettel kell rendelkeznie a sízónek ahhoz, hogy indulni tudjon ezeken a nemzetközi versenyeken. A versenypályák kialakítása versenyenként változó, így folyamatosan új körülmények közé csöppennek a versenyzők; minden verseny előtt kijelölnek egy edzőt, aki a tűzést végzi, vagyis ő állítja fel a kapukat, a kapuk közötti távolságot. Így sohasem lehet tudni előre aznap milyen pályán kell majd lesiklani. A tűzést követi egy olyan próbakör, amikor a versenyzők lépésben megnézik a pályát, felállíthatja mindenkinek a saját stratégiáját, és hogy milyen technikai fogásokat alkalmaz majd annak érdekében, hogy a leggyorsabb legyen.

Ez az életforma, melyet Martin folytat nagy kihívásokkal és áldozatokkal jár, nem csak maga a sportoló, de a családja részéről is. Annak érdekében, hogy folytathassa, amit kemény munka árán elindított, jelenleg a marosvásárhelyi Szász Adalbert Sportliceumban folytatja tanulmányait. A tanintézmény támogatja karrierjének folytatásában, így lehetősége van minél többet edzeni és fejlődni. Egy egész város büszke rád; sok sikert és minél kevesebb sérülést kívánunk!

Kiss Kriszta

Sporthíradó

A Szovátai Sport Klub Egyesület Sasok Taekwondo W.T szakága részt vett a Marosvásárhelyen megrendezett Maros Kupán; 1 arany, 2 ezüst, 5 bronz éremmel tértek haza.

Ünnepélyes díjátadó gálán vehette át Nyitra Szabolcs, az Fk Csíkszereda egyik szovátai akadémistája, az Év játékosa díjat korosztályában (U16).

December folyamán Szovátán került megrendezésre a Harghita megyei kézilabda bajnokság harmadik fordulója, a városi kézilabda szakosztály szervezésében.

A kis kézilabdások részt vettek a Mikulás-kupán, Marosvásárhelyen, illetve a Román Kézilabda Szövetség Baby Handball Fesztiválján, Craiova városában. Az ifi 4-es kategóriában, a Székelyföldi Kézilabda Akadémia Székely Kupát szervezett, melyen a Medve-tó kézilabda csapata is részt vett.

Szövőmadarak családja

A család kb. 150 kúpcsőű madárfajt egyesít. A többségének akkora a teste, mint az európai verébnek. Legtöbb faj Afrikában él és költ.

Számos tojó ugyanazon a fán óriási, 2-3 méter széles, közös fészket épít tüskés gallyakból, alulról megközelíthető költőüreget alakít ki. Fűszálakból egész évben építkeznek, alvásra is fölkeresik, szüntelenül javítják.

Fehérfejú szövőmadár (*Dinemellia dinemelli*)

Társasan költ, de golyó alakú fészkeket külön építi, azok bejárata alulról nyúlik. Csak az ágak közé lazán tűzdelt tüskés gallyak kötik őket össze némileg. A 20 cm nagyságú madár hátoldala barna, farkormányéke és szárnyhajlata fényes narancsvörös; feje, testalja és szárnytükre fehér. A földön nem úgy ugrál, mint a többi szövőmadár, hanem bivalymadár módjára lépked, ezért, valamint belső alkatának egyes sajátosságai miatt a Bubalor nithinae alcsaládba sorolják.

Aranyos szövőmadár (*Ploceus bajeri*)

A legfényesebb tollú fajok egyike. A hímje épít fészket. A hurokszerű alapra szövi a golyó alakú fészkekfal vázát. Fajról fajra változik fészkeinek alakja.

Először hosszú növény szárakat ágavillára erősíti fel, és hurok alakban meghajlítja, aztán erre először a tetőt, majd a kamra többi falát szövi rá. Rendszerint előteret és bejárati csövet is készít hozzá. Ilyenkor a költésre kiszemelt fa körül élénk élet folyik. A hímek állandó szólás közben ki-be repülnek, mindenfelé folyik az építkezés, a tarka madarak folyamatosan bujkálnak ki-be a fészkekből, miközben a szálakat egyenetlen szövedékké csomózzák. Közben a majdnem befejezett építményen szárnyukkal csapkodva hátul lefele lógnak. Így a feldíszített fa már messziről feltűnik. Ez a szárnycsapkodás egyúttal „menyasszonykérés is”. Egyes fajoknál ezután a tojó is folytatja a nyers váz továbbépítését. A belső kibélelést egymaga végzi.

Márton Béla

1 S S N 2 0 6 9 - 0 8 2 7

Felelős kiadó: Szováta Város Polgármesteri Hivatala, Fülöp László Zsolt polgármester.

Lapszámunk munkatársai: Demény Anett, Farkas Júlia, Kelemen Irénke, Kiss Boglárka, Kiss Enikő, Kiss János, Kiss Kriszta, Márton Béla, Sánta Katalin.